

مرنخی اشرفی 1401 10 18

اخلاق فردی یا سازمانی

مرتضی اشرفی 1401 10 18

دکتر مرتضی اشرفی

رادیولوژیست و کارشناس ارشد حقوق

مرکز آموزشی درمانی حضرت فاطمه(س)

دانشگاه علوم پزشکی ایران

Can it be ethical for a young girl to be treated with hormones so she will remain below normal height and weight, to have her uterus removed and to have surgery on her breasts so they will not develop? Such treatment, applied to a profoundly intellectually disabled girl known only as Ashley born at 1997.

مرضى اشرفى 18

Ashley's parents explain that her treatment is not for their convenience but to improve her quality of life. If she remains small and light, they will be able to continue to move her around frequently and take her along when they go out with their other two children. The hysterectomy will spare her the discomfort of menstrual cramps, and the surgery to prevent the development of breasts, which tend to be large in her family, will make her more comfortable whether lying down or strapped across the chest in her wheelchair.

Q: In this case, selling the Uterus of Ashley for transplantation(if considered as a practical medical procedure) in order to use the cash to improve her life could be considered ethical?

Is improving the quality of life a good justification for what was done to Ashley?

مورد کاوی 1

با درد شدید شکمی وارد بیمارستان شده اید.

نگهبان که حقوق این ماه خود را به موقع دریافت نکرده ، می گوید اینجا فقط رزیدنت داریم و با کشمکش بسیار اجازه ورود بیمار را به بخش اورژانس می دهد.

مسئول پذیرش که کارمند آزمایشگاه بوده و اخیرا به دلیل واگذاری آزمایشگاه ، در پذیرش مشغول کار شده نمی تواند مراحل پذیرش را انجام دهد و پس از دو ساعت بالاخره پذیرش ، معاینه و بستری می شوید.

از طول مدت احتمالی بستری شدن ، روند درمان و هزینه احتمالی بی خبر هستید و کسی پاسخگو نیست.

مشخصه این بیمارستان چیست؟

بسمه تعالی

شماره: ۹۷/ص

تاریخ:

۱۳۹۷/۰۶/۱۳

پوسته:

ندارد

دانشگاه علوم پزشکی

مدیر محترم گروهها

با سلام و احترام:

بر اساس مصوبه کمیته بهبود کیفیت مورخ ۹۷/۰۶/۱۳، در راستای برنامه ریزی در خصوص افزایش درآمد بیمارستان، از این پس پزشکان محترمی که مدیریت تعداد بیماران بستری و همچنین تعداد اعمال جراحی انجام شده برای ایشان در مرکز بیشتر باشد، یک ماه زودتر از سایر پزشکان گروه، کارانه دریافت می کنند، خواهشمند است مراتب جهت استحضار به سایر همکاران اعلام گردد.

بسمه تعالی

شماره: ۹۷/د

تاریخ:

۱۳۹۷/۰۶/۱۵

پوسته:

دارد

دانشگاه علوم پزشکی

مدیر محترم گروه

با سلام و احترام:

به اطلاع می‌رساند پیرو برنامه ریزی در جهت ارتقاء خدمت رسانی و نیز افزایش درآمد بیمارستان، شاخص بستری به ویزیت در مرداد ماه بررسی گردیده و به پیوست ارسال می‌گردد. خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایید که شاخص مذکور طی ماههای آتی افزایش یابد، ضمناً مراتب به سایر همکاران محترم در گروه اطلاع داده شود.

اگر در بیمارستان به طور اتفاقی این ضایعه را در
بازوی همراه بیمار دیدید چه کار خواهید کرد؟

از دیدگاه اخلاق حرفه ای- اخلاق فردی- اخلاق کاربردی و سازمانی
شاید وظیفه ما متفاوت باشد.

➤ وضوح ضایعه (بیماری) و اطمینان از صحت تشخیص- آیا تخصص و مهارت لازم
برای تشخیص را دارید تا اظهار نظر کنید؟

➤ فوریت یا اهمیت رسیدگی – چاقی در مقابل دست سیانوزه، ضایعه پوستی در مقابل
تصادم ترافیکی

➤ آیا فرد علاقه ای به شنیدن تشخیص شما- هرچند رایگان - دارد؟

➤ آیا اظهار نظر شما بدون درخواست فرد- نقض حریم خصوصی دیگران نیست؟

➤ آیا با تشخیص خود به همراه بیمار «انگ» و استیگما نزده ایم؟

➤ یک پزشک منطقی و محتاط- با تخصص، تجربه و مهارت و امکانات شما – در آن
موقعیت چه اقدامی می کرد؟

➤ سازمان از شما چه انتظاری دارد؟

The Pfizer Trovan (Trovafoxacin) study*

- Pfizer had administered the drug in 1996, as part of an illegal clinical trial **without authorization from the Nigerian government or consent from the children's parents.**

• استفاده از داروي تروان برروي کودکان اهل نيجريه ،بدون مجوز اخلاقي و بدون
تاييديه براي استفاده برروي کودکان- مرگ يازده کودک و آسيب ديدن دهها کودک
ديگر

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1471980/> ►

The Pfizer Trovan (Trovafloraxacine)study

- ▶ Pfizer undertook an “illegal trial of an unregistered drug” when the company enrolled nearly 100 Nigerian children with meningitis in a trial testing its antibiotic trovafloraxacin (Trovan) against ceftriaxone during a 1996 meningitis epidemic.
- ▶ Pfizer did not inform families that trovafloraxacin was an experimental treatment and that it failed to obtain informed consent.
- ▶ Pfizer purposely used low-dosed the control drug” and did not tell families that free, approved treatment was available at the same hospital from Médecins Sans Frontières.
- ▶ A whistleblower lawsuit filed by Juan Walterspiel, a former associate medical director of Pfizer’s central research division, who had responsibility for international protocol development. Dr Walterspiel claimed that Pfizer fired him after he warned the company—before and after the study was conducted—that the study methods employed by Pfizer in the Nigerian trial were “improper and unsafe.”

The Pfizer Trovan (Trovafloraxacine)study

- ▶ Trovan was never approved for use by American children, and while the Food and Drug Administration (FDA) approved it for adults in 1998, the FDA later restricted its use after reports of liver failure in patients. The European Union banned the drug in 1999 and has been recommended only for emergency use in the US.
- ▶ The most serious error was the falsification and backdating of an ethics approval leader by the lead investigator of the trial, Dr. Abdulhamid Isa Dutse. Dr. Dutse is now the chief medical officer of Aminu Kano Teaching Hospital.
- ▶ Pfizer capitalized on the poor, illiterate and desperate situation of the people.
- ▶ Pfizer left the town after conducting the study despite the fact that the epidemic was still ongoing.
- ▶ An illegal trial of an “unregistered drug” and “a clear case of exploitation of the ignorant

The Pfizer Trovan (Trovafloroxacine) study

MONDAY, MARCH 21, 2011

Pfizer: Bioethics Sponsor and Felon

Pfizer may be a three-time felon, and yes, it may have recently paid the largest criminal fine in American history. But that doesn't mean that ethicists should be ashamed to take Pfizer money. That's why we're all waiting to see who will be awarded the new \$100,000 **Pfizer Fellowships in Bioethics**. Pfizer encourages its Bioethics Fellows to explore the ethical issues that arise in the everyday practice of medicine, such as conflict of interest. (This is not a joke.) The winners will be announced on April 15.

الناس علی دین ملوکهم--- مردم از رفتار و کردار رهبران و مسئولان تبعیت می‌کنند
واقعا «الناس علی دین ملوکهم». ملوک در این جا به معنی پادشاهان نیست که بگوییم
ما پادشاه نداریم؛ نه، ملوک شماها هستید؛ الناس علی دین ماها.

<https://farsi.khamenei.ir/newspart-print?id=3304&nt=2&year=1384&tid=1152>

الناس بِأَمْرَائِهِمْ أَشْبَهُ مِنْهُمْ بِآبَائِهِمْ؛ (امام علی علیه السلام)
مردم، به دولت‌مردان خود شبیه‌ترند تا به پدران‌شان.

«تحف العقول، ص 208»

سامانه هاي اداره كننده رفتارهاي اجتماعي انسان

► آداب و رسوم- عرف- و عاشروهن بالمعروف- نساء 19

- لزوم رنگ کردن ریش برای تمایز از سایرین در صدر اسلام که بعداً ملغی شد
- معروف هر امری است که مردم آن را بشناسند، انکار نکنند و با آن ناآشنا نباشند. (مرحوم علامه طباطبائی)
- شایسته- نیکو – طبق عرف
- عرف امروز در ادارات- بازار- رانندگی و....

► اخلاق

► قانون

اخلاق فضیلت Virtue Ethics

اخلاق فضیلت / اخلاق افلاطونی - ارسطویی / به فضایی مثل
احتیاط prudence که حکمت عملی practical wisdom نیز نامیده
می شود

اعتدال یا خود کنترلی Temperance

شجاعت Courage

عدالت Justice

و سایر فضایل : دوستی و وفاداری - عفت - و ... که در آموزه های
اخلاقی ایرانی- اسلامی بسیار بر آن تاکید شده است، اشاره می کند-
به حسن خلق توان کرد صید اهل نظر و...- از کوزه همان برون تراود
که در اوست و...- پرتو نیکان نگیرد هر که بنیانش بد است و...
تاکید بر فاعل کار اخلاقی

وظیفه گرایی (ایمانوئل کانت 1724-1804)

Deontological A., Rule(Duty) based A.,- ►

- قانون عام (universal principle) - به گونه ای رفتار کن که دستور العمل تو تا سر حد قانون کلی اعتبار یابد.

- قانون طلایی (Golden rule) - طوری رفتار کن که دوست داری با تو آن گونه رفتار شود.

- قانون غایت ها (principle of Ends) - رفتارت طوری باشد که انسان غایت باشد نه وسیله (این اصل مقدمه ای بر تدوین اعلامیه جهانی حقوق بشر به شمار می رود).

- آیا اجاره رحم برای باردار شدن دیگران اخلاقاً مجاز است؟

- آیا می توان عضوی از بدن را فروخت؟

Consequentialist (out come based, teleological) A.

► اخلاق خود گرا (Ethical egoism)

هر وقت به نفعم باشد دروغ می گویم

► اخلاق دیگر گرا (Ethical altruism)

► اخلاق فایده گرا (Utilitarianism)

تامین بیشترین سود برای بیشترین افراد

1- فایده گرایی قاعده گرا (Rule U.) قواعدی برای تعیین سودمندی لازم است، عملی اخلاقی است که با قانونی که عموماً نتیجه خوب دارد، سازگار باشد.

2- فایده گرایی عمل گرا (Act U.) که کاملاً وابسته به سیاق است.

(Fully context dependent)

David Ross-The ethics of prima facie duties

1401 10 18
مرئضی اشرفی

اخلاق راس: اخلاق و وظایف در نظر اول عام هستند ولی وظیفه اخلاقی واقعی (Actual) انسان را در راه رسیدن به داورى اخلاقى موجه ، هدايت مى کند.

1- وفادارى – وفا به عهد (Fidelity)

2- سپاسگزارى - (Gratitude)

3- جبران (Reparation)

4- سودمندی – نیکو کاری (Beneficence)

5- بهبود خود (Self improvement)

6- عدالت (Justice)

7- نازیانمندی (Non maleficence)

در باب درخواست بهمرگى (Euthanasia) از دید راس چه باید کرد؟

Beauchamp and Childress

The four principles of medical ethics

autonomy, non-maleficence,
beneficence and justice

**Privacy and Confidentiality/
Informed Consent**

Paternalism

**Doctor knows more thus makes the
decision**

تحليل اخلاق در سطح خرد Micro level of ethics analysis *

► اخلاق به کنش کنشگران، همچنین ارزش ها، قوانین و هنجارهای تشکیل دهنده این فعل و انفعالات توجه دارد.

► Ethics is interested in the actors' actions, their impact on them, as well as the values, rules and norms that constitute these interactions.

*Organizational Ethics in Health Settings
Claudia Borges Paraizo (<https://orcid.org/0000-0002-0089-3692>)
Luc Bégin (<https://orcid.org/0000-0001-8339-7637>)

تحليل اخلاق در سطح خرد Micro level of ethics analysis *

➤ اصل اول صدمه نزنيد - first, do no harm و primum non nocere

➤ حرفه مندي

➤ اصول چهار گانه اخلاق حرفه اي

➤ رازپوشي

➤ تعارض منافع

➤ حقيقت گويي

➤

macro-level of analysis

تحليل اخلاقي در سطح کلان

اخلاق به موضوعات مهم اجتماعی، مانند مجاز بودن و مشروعیت برخی از اعمال و شیوه های خاص در سازمان های اجتماعی، توزیع عادلانه منابع، حقوق و آزادی ها، رفتار با اقشار آسیب پذیر مردم، سرنوشت حیوانات و هر آنچه شایسته ملاحظات اخلاقی است، توجه می کند.

- Ethics is concerned with important social issues, such as the legitimacy of certain practices and modes of social organization, fair distribution of resources, rights and freedoms, treatment of vulnerable people, fate of animals and all that is worthy of moral consideration.

- ▶ ملاحظات اخلاقي مرتبط با سلامت عمومی ، به ویژه عدالت در مورد توزيع مراقبت های بهداشتی، رفتار عادلانه با طبقات گوناگون اقتصادي اجتماعي، تحقیقات زیست پزشکی و و به طور کلی، تصمیم گیری و سیاست گذاری كلان و بحث های اجتماعی در مورد سلامت و دسترسی جامعه به مراقبت های سلامت در تحليل اخلاقي در سطح كلان مورد بررسی قرار می گیرد.
- ▶ هزینه خرید واکسن برای يك میلیون نفر در مقابل هزینه پیوند کبد برای نجات يك نفر – کاشت حلزون گوش و....

Medium or intermediate level of Ethics analysis

تحلیل اخلاقی در سطح متوسط یا بینابینی

1401 10 18
مرئضی اشرافی

► مشکلات در سطح نهاد ها یا سازمان ها که با پاسخ های سطح خرد یا سطح کلان نمی توان مشکلات آن ها را بر طرف نمود.

► نقش کمیته اخلاق بالینی بیمارستان (سازمان) در سیاست گذاری، تدوین شیوه نامه برای اصلاح ساختار، آموزش و ارائه مشاوره در رفع مشکلاتی که نه در حیطه خرد و نه در حیطه کلان می گنجند نمونه ای از تحلیل اخلاقی در سطح متوسط است.

- institutions and organizations where there are problems that cannot be satisfied by answers from the “macro” or “micro” points of view

Medium or intermediate level of Ethics analysis

تحليل اخلاقي در سطح متوسط يا بينابيني

مریضی اشرقی 1401 10 18

► تعارض منافع که ممکن است مربوط به مدیران بیمارستان مرتبط باشد، مانند قراردادهای سازمان یا نحوه کسب درآمد برای اداره سازمان، مسائل مربوط به محیط سازمانی، که بر تصمیم گیری اخلاقی کارکنان و وضعیت روانی آنها تاثیر می گذارد.

► تعارض منافع در بین اعضای کمیته اخلاق-

► Administrators , ethicists ,legal advisors , patient representatives, doctors , nurses ,...

در سال 1995 م . کمیسیون اعتبار بخشی سازمان های بهداشتی درمانی آمریکا مولفه های اخلاق سازمانی را به استاندارد های مورد نیاز برای اعتبار بخش افزود.

▶ بیمارستان ها ملزم شدند تا آیین نامه ای رفتار (Code of conduct) تدوین کنند که به مسائل مربوط به بیمارستان می پردازد مانند نحوه پذیرش بیمار ، تبلیغات، صورتحساب بیمار، روابط بیمارستان با کارکنان و سایر ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی، مانند موسسات آموزشی و پژوهشی ، ؛ محرمانه بودن اطلاعات؛ وفاداری اداری و وفاداری به مأموریت سازمان؛ ممنوعیت استفاده از اموال مؤسسه برای منفعت شخصی یا اشخاص ثالث؛ ممنوعیت پذیرش یا ارائه هر نوع هدایا یا مزایا؛ بیان تمام منافع ثانویه اعضا و اعضای خانواده آنها (همسر و فرزندان) که ممکن است با مأموریت سازمان در تضاد باشد را و... شامل شود.

رویکرد ها و تعاریف

از دیدگاه اخلاق سازمانی

► اخلاق (Ethics)، رفتار ارتباطی درون و برون فردی، اختیاری و آزادانه، به نفع دیگری و مبتنی بر رعایت حقوق دیگران با قید و بند نهادن بر خواسته های خویش است.

► انقلاب کپرنیکی در اخلاق (من حق دارم و تو وظیفه داری/تو حق داری و من وظیفه دارم)

- افعال انجام شدنی موضوع فعل اخلاقی اند و افعالی که فعلا انجام شدنی نیستند، به طور تئوریک قابل بحث هستند مانند پیوند سر انسان

چند سؤال

- چرا اخلاق لازم است ؟
- چگونه اخلاق محقق شود ؟
- چرا اخلاق پزشکی را اخلاق پزشکان تلقی می کنند؟
- اخلاق سازمانی چیست؟
- چرا مدیران به اخلاق سازمانی اقبال ندارند؟
- نقش اخلاق در موفقیت سازمان چیست؟

راهنمای عمومی اخلاق حرفه‌ای شاغلین حرف پزشکی و وابسته‌ی سازمان نظام پزشکی
جمهوری اسلامی ایران»
مصوب هجدهم مردادماه ۱۳۹۷، شورای عالی سازمان نظام پزشکی

▶ ماده ۱۱۰: توجه شاغلان حرف پزشکی و وابسته، به اخلاق سازمانی،
خصوصاً در جایگاه رهبری سازمان‌ها و مؤسسات بهداشتی و درمانی،
به‌منظور برنامه‌ریزی و اجرای اقداماتی که زمینه را برای رفتار حرفه
ای فراهم می‌آورد، ضروری است.

سازمان چیست؟

- مجموعه‌ای که به سوی اهدافی مشخص در حرکت است و دارای ساختار اجتماعی رسمی است. این اهداف به طور انفرادی به سختی قابل دستیابی اند.
- سازمان هدف محور است و اهداف مشخص دارد.
- اهداف توسط مدیران وضع می‌شوند .
- اهداف به عنوان مقصدی مشترک که همه رفتارها باید در جهت آن تنظیم شود مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- Mission , Vision, Values.

اخلاق بر تر از قانون است

- گستره اخلاق بیش از قانون است
- معیارهای اخلاقی، زمینه ساز قوانین هستند- یعنی اخلاق روح قانون است هرچند ممکن است قانون غیر اخلاقی باشد
- قانون محتاج اخلاق است
- قانون حامی اخلاق است
- قانون- برخلاف اخلاق- ضمانت اجرایی دارد (Sanction)
- قانون تنها حداقل‌های اخلاقی را لحاظ می‌کند.
- قانون در بسیاری از مسائل خاموش است.
- قانون و اخلاق ممکن است با یکدیگر تعارض داشته باشند.
- (دستگیری مجرم که لازمه آن عبور از چراغ قرمز است)

برای اخلاقی شدن سازمان چه باید کرد؟

- ▶ بهتر است از پایین به بالا برویم- یعنی با استخدام کارکنان اخلاق مدار- سازمان را اخلاقی کنیم
- ▶ باید متولی سازمان اخلاق مدار باشد تا سازمان اخلاقی شود. اخلاق Authoritative

سوال اخلاقی: چه کاری درست است تا انجام شود؟
آیا گفتن حقیقت کاری صحیح است؟

سوال قانونی: چه کاری باید انجام شود؟ حق نداری دروغ
بگویی

سوال پزشکی: چه کار می توان کرد؟ اولویت منافع بیمار
سوال مهارت‌های برقراری ارتباطی: چه طور باید گفت؟

تلقی اخلاقی کارکنان از سازمان*

- (1) گاو شیرده / ارتزاق شرعی یا غیر شرعی - بدون تخریب
- (2) خرس / ارتزاق با تخریب - مسئولیت گریزی سازمان - راننده آمبولانس که به عملکرد درجه روغن - بی توجه است
- (3) گرگ وحشی / محیط کاری پر از ترس و اضطراب / کارمند بازرسی بانک - پرهیز از قبول مسئولیت و مشارکت نکردن - ... وقتی سازمان پیش بینی پذیر نیست از مدیران و مسئولیت آنها باید فاصله گرفت. دانشگاهی که ظرف یکسال چندین بار معاونین و مدیران را برکنار می کند...
- (4) خانواده/خانه دوم- این تلقی موجب همسوئی منافع شخصی با منافع سازمانی ، دغدغه رشد و توسعه سازمان و توجه به حقوق همه اعضای سازمان می شود.

*اخلاق سازمانی - دکتر احد فرامرز قراملکی- 1388

وفاداری سازمانی به عنوان ارزش اخلاقی

مرغی اشری 18 10 1401

- ▶ بهره‌وری- کارمند بهره‌ور با قطع برق شادی نمی‌کند که دیگر کار انجام نمی‌شود ولی حقوق می‌گیرد و کارگریز و کم‌کار نیست- بلکه سعی می‌کند مشکل را حل کند. برآستی در دورکاری های کرونایی و همچنین دور کاری به دلیل آلودگی هوا ، چند درصد کارمندان از کاهش حضور در ادارات و کم کاری- ابراز ناراحتی کردند؟
- ▶ ترجیح منافع سازمان بر منافع شخصی- وفاداری نسبت به سازمان زمانی که بنابر اقتضا- می‌توان ساعاتی از برنامه تفریحی با خانواده را- به سازمان اختصاص داد.
- ▶ خودشناسی لحظه‌ای- حساسیت فرد نسبت به موفقیت شغلی خود
- ▶ ذکر خیر از سازمان و دلخوری از بدگویی ها و انتقادات مخرب از سازمان
- ▶ حساسیت نسبت به کامیابی سازمان- شادی در کامیابی های سازمان و احساس غم در شکست ها

وظایف اخلاقی سازمان در قبال کارکنان*

1. ارتقاء سطح دانش، مهارت، توانائی و نگرش کارکنان

2. تامین امنیت شغلی

3. ایجاد فرصت ارتقاء شغلی

4. تامین رفاه، امنیت بهداشتی و سلامت روانی

5. تامین حقوق عادلانه و مکفی

6. رعایت حداقل سن کار

7. مواجهه عادلانه و اجتناب از هرگونه تبعیض

8. استفاده بهینه از همکاران

9. تقویت خود انگیزتگی

10. نقدپذیری و مشارکت طلبی

* اخلاق سازمانی. دکتر احد فرامرز قراملکی 1388- ص 289

وظایف اخلاقی سازمان در قبال کارکنان

- 11 تناسب مسئولیت با اختیارات و امکانات

- 12 تسهیل ارتباطات سازمانی

- 13 حمایت مادی و معنوی از کارکنان

- 14 احترام و اعتماد

- 15 مواجهه صادقانه و صریح با کارکنان

- 16 -حفظ حریم شخصی، رازداری و امانت نگری

- 17- تامین مدیران لایق و منصف

- 18- حمایت از آزادی های فردی

- 19- حمایت از تشکلهای صنفی

- 20- جبران خسارت و غرامت ناشی از کار

- 21- قانون پذیری و پایبندی به مقوله نامه های بین المللی کار

رفتار غیر اخلاقی یا سازمان غیر اخلاقی؟

- در يك مسافرت هوایی، به علت نقص فني خلبان فرود اضطراري و خطرناكي انجام دهد. شما و ساير مسافران مضطرب و هراسان هستيد. مي بينيد خلبان ها و مهمانداران به طرف در مي دوند و خود قبل از همه مسافران از هواپيما خارج مي شوند. چه ذهنيتي نسبت به خدمه پرواز پيدا مي كنيد؟

رفتار غیر اخلاقی یا سازمان غیر اخلاقی؟

مرحمتی اشرفی 1401 10 18

- در حالیکه در خیابان قدم می زنید صدای شلیک گلوله ای را می شنوید. به طرف صدا برمی گردید دو نفر سارق مسلح را که از یک طلا فروشی خارج شدند می بینید.
- اتفاقاً در همان نزدیکی یک ماشین گشت نیروی انتظامی ایتوقف کرده است. از آنها می خواهید سارقین را تعقیب کنند. آن ها به شما می گویند: "شیفت ما تمام شده و به 110 زنگ بزن."
- آیا عملکرد ایشان را می پسندید؟*

رفتار غیر اخلاقی یا سازمان غیر اخلاقی؟

- بعلت اینکه فردي به ناحق از شما شکایتی کرده به دادگاه مراجعه می کنید. علی رغم دلایل محکمی که در بی گناهی خود آورده اید، قاضی به ناحق رای به محکومیت شما می دهد. بعد از مدتی درمی یابید که قاضی با شاکی در یک تجارت بزرگ شریک است و چون نمی خواسته با رای منصفانه، شراکتش با شاکی به هم بخورد، رای به محکومیت شما داده است.
- چه برداشتی نسبت به عملکرد قاضی خواهید داشت؟*

* از درسنامه اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

رفتار غیر اخلاقی یا سازمان غیر اخلاقی؟

مریضی اشرافی 1401 10 18

- در یک بررسی عمومی متوجه می شوید که تست HIV شما مثبت است. در همین حال که بسیار نگران هستید، دچار شکم حاد می شوید و به بیمارستان مراجعه می کنید.
- جراحان به آپاندیسیت شک دارند ولی به خاطر تست مثبت شما؛ هیچ یک حاضر نیستند شما را جراحی کنند.
- مقصر کیست؟*

* از درسنامه اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

چند مورد واقعی

- ▶ به دلیل مشکلات مالی، بخش قلب، بوفه خود را به (شرکت زنجیره ای فست فود واگذار) می کند
- ▶ بیمار مهاجر نیازمند «Bypass» است ولی پوشش بیمه ندارد
- ▶ چند ماه حق بیمه کارمند رد نشده است.
- ▶ بخشنامه رئیس بیمارستان مبنی بر لزوم افزایش تعداد جراحی
- ▶ تغییر شرکت ارائه دهنده سیستم PACS (بایگانی و ارسال تصاویر رادیولوژی) بیمارستان به شرکتی با نرخ ارزان ولی بی کیفیت
- ▶ پس از جراحی متوجه می شوید که در آن روز اصلاً جراح شما در بیمارستان حضور نیافته است!

دزدی برای نجات جان همسر

بانوئی به علت ابتلاء به سرطان در خطر مرگ است.

دارویی وجود دارد که پزشکان فکر می‌کنند ممکن است او را از مرگ نجات دهد. این دارو شکلی از رادیوم است که یک داروساز به تازگی کشف کرده است. ساختن دارو گران تمام شده است اما داروساز قیمت آن را برای فروش 10 برابر قیمت تمام شده برای خودش تعیین کرده است. او 200 دلار برای ساخت دارو هزینه کرده و آن را 2000 دلار می‌فروشد. همسر زن بیمار، به هر کسی رو می‌اندازد که پول قرض کند اما تنها می‌تواند 1000 دلار جمع کند که فقط نصف هزینه‌ی دارو است. او به داروساز می‌گوید که همسرش در حال مرگ است و از او می‌خواهد که دارو را ارزان‌تر به او بفروشد که او بتواند آن را بخرد اما داروساز می‌گوید: «نه، من این دارو را کشف کرده‌ام و قصد دارم از آن پول در بیاورم» بنابراین همسر زن بیمار ناراحت می‌شود و یک شب شیشه داروخانه را می‌شکند و دارو را برای همسرش می‌دزد. آیا او باید این کار را می‌کرد؟

در حین بررسی پرونده بیمار بستری در بیمارستان
آموزشی - درمانی ، وی نسبت به بررسی پرونده
توسط دانشجویان پزشکی اعتراض می کند. چه باید
کرد؟

- بیماری که خودکشی کرده به بخش اورژانس آورده شده وبا وجود هشیاری کامل و سلامت روانی ،به درمان رضایت نمی دهد ،چه باید کرد؟آیا اکتفا به ماده قانونی که در موارد اورژانس لزومی به اخذ رضایت نیست ،کافی است و می توان بیمار اورژانسی را ،باوجود عدم رضایت آشکار،با قوه قهریه ،درمان نمود؟
- با بیماری که طبق وصیت معتبر، اعلام کرده است "در صورت از هوش رفتن ،من را احیاء نکنید" چه باید کرد؟
- بانوی مسن که با افت فشارخون به درمانگاه آورده شده ولی اجازه رگ گیری نمی دهد و در معرض خطر مرگ است چه کار باید کرد؟

دیدگاه هایی در باب اخلاق- رهیافت سنتی- مدیریت منابع انسانی- کارمند اخلاقی

اخلاق فضیلت : تکیه بر شجاعت - دوستی و وفاداری - عدالت - عفت - و ... که در آموزه های اخلاقی ایرانی- اسلامی بسیار بر آن تاکید شده است- به حسن خلق توان کرد صید اهل نظر و...- از کوزه همان برون تراود که در اوست و...- پرتو نیکان بگیرد هر که بنیانش بد است و...
تاکید بر فاعل کار اخلاقی

اخلاق کانتی - وظیفه گرایی - کار درست را باید انجام داد هر چند نتیجه مطلوب ندهد - راست بگو هر چند افلاک در هم بریزند اصل غایت-

اخلاق نتیجه گرا- فایده گرایی: خوبی و بدی یک کار را می توان بر اساس میزان لذت و رنج حاصل از آن کار تشخیص داد

- فایده گرایی قاعده محور
- فایده گرایی عمل محور- توجه به سیاق و موضوع
- اصل گرایی - اتونومی سودمندی نازیانمندی عدالت

تمرین
و ممارست

عادت

تربیت

ملکه نفسانی

«کاری که به آسانی و بدون
مقاومت و سنجش صادر می‌شود

ملاک رفتار اخلاقی چیست؟

- رعایت امر و نهی الهی- رضایت الهی
- خوب بودن عمل
- سود رساندن به دیگران
- وظیفه شناسی ما
- رعایت آزادی دیگران
- به فرمان عقل
- مصالح عالی اجتماع- چه کسی آن را تشخیص می دهد؟
- هنجارهای جامعه - (دروغ گویی مدیران و..- نحوه رانندگی- زیر میزی گرفتن)
- قانون- سقط جنین- ازدواج مجدد در سنین پیری با وجود داشتن همسر

اخلاق به مفهوم سنتی

- ▶ قابلیت ارزیابی و سنجش افعال از نظر اخلاقی با غیر اخلاقی بودن را نداریم
- ▶ ملکه ، علت صدور فعل اخلاقی است یعنی رفتار پایدار ، معلول و اثر ملکه است و مبانی و علل دیگر مغفول مانده اند.
- ▶ تعریف اخلاق به ملکه چند موضعی بودن اخلاق را نمایان نمی کند

دیدگاه هایی در باب اخلاق - رهیافت نوین- سازمان اخلاقی

سبک رفتار برادری و ارتباطی پایدار درون شخصی و برون شخصی مبتنی بر رعایت (rights oriented-ethics) حقوق طرف ارتباط

1401/10/18
مرحمتی اندلی

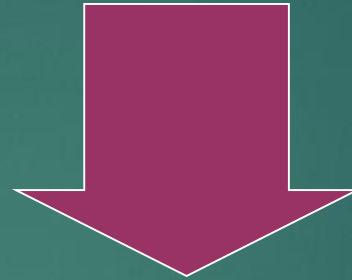
مسئولیت پذیری در مقابل حقوق افراد - فضایل اخلاقی و ارزش ها حاصل مسئولیت های اخلاقی اند.

مدیریت استراتژیک و توجه به نحو سیستمی نگر و کل گرایانه به اخلاق سازمان

انقلاب کپرنیکی اخلاق - تو حق داری من وظیفه دارم - بانک ها - پاپس 110

مسئولیت پذیری سازمان در قبال حقوق محیط درون و بیرون

اخلاق نوین

اخلاق رفتاری ارتباطی است
(با قصد و مقصد)

اخلاق رفتاری ارتباطی است

➤ اخلاق رفتار تعاملی و با خصوصیات بیرونی است

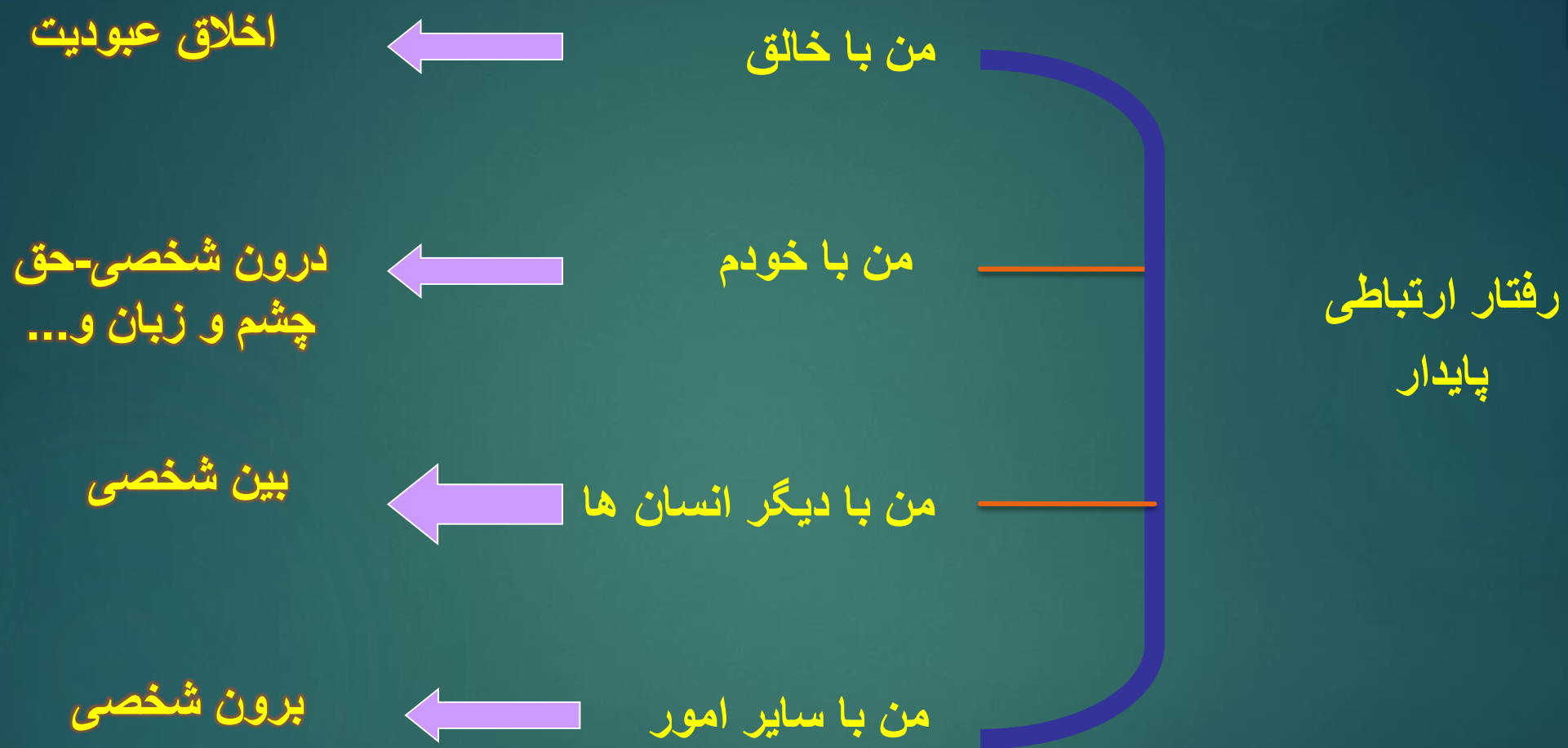
➤ ارزیابی رفتار مقدور است

➤ رفتار الف با ب از جهت ج

➤ محیط در این فرآیند موثر است

➤ حداقلی است

➤ ملاک برای ارزیابی ، حقوق است

سازمانی اخلاقی

مجموعی اشرفی 1011018

- حقوق همه عناصر محیط درونی و بیرونی خود را می شناسد
- به نحو نظام مند و پیش بینی پذیری بر رعایت آن حقوق پای بند است

هر سازمان حداقل چهار رکن دارد:

▶ اهداف و استراتژی

- هدف از تاسیس دانشگاه علوم پزشکی ایران چیست؟ سقوط هواپیما-آتش سوزی مسجد
ارک

▶ وظیفه سازمانی- کسب درآمد- آموزش- پژوهش- درمان - عاملی برای ترویج شهرت - عاملی

برای ارتباطات منفعت طلبانه - فرصتی برای ارائه خدمات مطلوب و حداکثر سود رسانی

اگر توانستیم کمکش می کنیم - اگر پول داشت کمکش می کنیم (VIP) - همکاری شد برای او می
کنیم - همکاری خواست برایش می کنیم

حداکثر تلاشمان را برای حداکثر سودرسانی به بیمار به کار می بندیم

ساختار

نیروی انسانی

فرایندها

رویکرد عقلایی به سازمان

- مجموعه‌ای که به سوی اهدافی مشخص در حرکت است و دارای ساختار اجتماعی رسمی شده‌ای می‌باشد.
- سازمان‌ها هدف محور هستند
- اهداف مشخصی دارند
- اهداف توسط مدیران وضع می‌شوند
- اهداف به عنوان مقصدی مشترک که همه رفتارها باید در جهت آن تنظیم شود مورد استفاده قرار می‌گیرد
- سازمان دارای ساختار اجتماعی رسمی است

رفتار یکسان و بدون تبعیض Uniform Treatment

- ▶ One example of organizational ethics is the uniform treatment of all employees.
- ▶ should treat all employees with the same respect, regardless of their race, religion, cultures or lifestyles.
- ▶ Everyone should also have equal chances for promotions. One way to promote uniform treatment in organizations is through sensitivity training.
- ▶ Avoiding favoring one employee over others. This practice may also lead to lawsuits from disgruntled employees.

▶ رفتار یکنواخت با کارمندان بدون توجه به نژاد،
مذهب فرهنگ و سبک زندگی و ترجیح ندادن
کارمندان بدون دلیل قانونی

▶ فراهم کردن فرصت برابر برای پیشرفت و آموزش
که از بسیاری از نا رضایتمندی ها می کاهد

▶ فراهم کردن فرصت اعتراض یا شکایت برای
کارمندان

تعهد نسبت به جامعه Social Responsibility

- ▶ Organization has have an obligation to protect the community. For example, the supervisor of laboratory needs to communicate certain diseases to Health ministry

▶ حفظ سلامت جامعه

▶ توجه به منافع جامعه

▶ توجه به منافع کارکنان

تعارض منافع سازمانی Conflicts of Interest

- ▶ Employees need our guidance on how their jobs could create a conflict of interest. For example, if your duty fulfills contract with a financial agency, you could be subject to certain legal requirements for yourself and your staff. If you examine the different types of business relationships that your business has, you can make a list of potential conflicts of interest. You can ensure your code of ethics and training materials cover these scenarios.

▶ آموزش موارد تعارض منافع برای کسانی که در معرض آن هستند.

▶ آیا رزیدنت می داند که گرفتن هدیه از شرکت تجهیزاتی غیر اخلاقی است

▶ آیا استاد آموخته است که ارجاع بیمار برای سایر خدمات باید بر اساس بهترین سود برای بیمار صورت گیرد؟

▶ آیا کارپرداز می داند که نباید پورسانت بگیرد؟
واقعا در بدو استخدام و در طول دوران خدمت این نکته را به او گوشزد کرده ایم؟

▶ آیا قوانین و مقررات را می داند؟

▶ کارپردازی که پس از بیست سال خدمت در نقلیه یک شبه کارپرداز شده است!

▶ Necro buissness

چه سازمانی اخلاقی است؟ Predictability

- سازمان اخلاقی در یک جمله سازمانی **پیش بینی پذیر** است و مردم به سازمان های پیش بینی پذیر اعتماد می کنند - تمایز اساسی حیوان وحشی با اهلی در پیش بینی پذیری آن حیوان است
- انسان ها به کسانی اعتماد می کنند که بتوانند رفتار آنها را پیش بینی کنند و آغاز مدنیت، پیش بینی پذیر بودن انسان ها در تعاملات اجتماعی بوده است
- مدیری که هر لحظه تصمیم خود را عوض می کند، در قبال یک عمل زمانی تشویق و زمانی دیگر برای همان عمل توبیخ می کند
- استادی که نمی داند چرا ارتقاء نمی یابد، یا مزایای تمام وقتی خود را چه زمانی دریافت خواهد نمود و...
- کارمندی که بی دلیل از محل کارش جابجا می شود
- مدرسی که نمی داند چه زمانی حق التدریس او را می پردازند
- بیماری که نمی داند شرایط بستری شدن چگونه است، چه زمانی عمل و ترخیص خواهد شد و....

پیش بینی ناپذیری

- موجب بلاتکلیفی محیط، اضطراب و تشویش محیط، سلب اعتماد به سازمان، زمینه ساز فساد اداری-مالی و رشد گروه های غیر رسمی می شود

عوامل افزایش پیش بینی پذیری سازمان

- ثبات در سازمان- تغییرات سازمان باید قابل پیش بینی باشند – پرستاری که می داند پس از چند سال خدمت و با آموزش های لازم، رییس بخش می شود
- بکارگیری مدیران حرفه ای
- بکار گیری منابع انسانی شایسته
- استفاده از فن آوری ها
- تامین منابع مالی
- قانونمندی

سازمان اخلاقی و فضای اخلاقی (Space)

به مجموعه ای از ارزشها (Values) هنجارها (Norms) باورها (Beliefs) و اقداماتی اشاره دارد که حاکم بر اقدامات، انتخابها و تصمیمات سازمان است که فضای اطمینان و دوری از عدم اطمینان را فراهم می کند.

- فرهنگ، ارزشها و اخلاقیات سازمان به قدری قوی هستند که با تجدید ساختار و جابجایی افراد کلیدی دستخوش تغییرات کلیدی و سریع نمی شوند.*

*اخلاق کاربردی- دکتر احد فرامرز قراملکی- 1389

سازمانی اخلاقی است که:

حقوق همه عناصر محیط درونی و بیرونی خود را می شناسد

و

به نحو نظام مند و پیش بینی پذیری بر آنها پای بند است

اخلاق حرفه‌ای

مرغزی اشرفی 1401/18

سنتی

رهیافت مدیریت
منابع انسانی

کارکنان
اخلاقی

جدید

رهیافت مدیریت
راهبردی

سازمان اخلاقی

چونکه صد آمد نود هم پیش ماست

دیدگاه هایی در باب اخلاق- رهیافت سنتی- مدیریت منابع انسانی- کارمند اخلاقی

اخلاق فضیلت : شجاعت - دوستی و وفاداری - عدالت - عفت - و ... که در آموزه های اخلاقی ایرانی- اسلامی بسیار بر آن تاکید شده است- به حسن خلق توان کرد صید اهل نظر و...- از کوزه همان برون تراود که در اوست و...- پرتو نیکان نگیرد هر که بنیانش بد است و...

اخلاق کانتی - وظیفه گرایی - کار درست را باید انجام داد هرچند نتیجه مطلوب ندهد - راست بگو هرچند افلاک در هم بریزند
اصل غایت: انسان کرامت دارد و نباید وسیله شود بلکه خود، هدف است- قانون عام :
طوری عمل کن که رفتار تو همواره بتواند به عنوان قانون عام تلقی شود

اخلاق نتیجه گرا- فایده گرایی: خوبی و بدی یک کار را می توان بر اساس میزان لذت و رنج حاصل از آن کار تشخیص داد- دروغ نمی گویم چون مردم به من بی اعتماد می شوم و زیان می بینم
• فایده گرایی قاعده محور اگر به زیان بیماران بود به او راست نگو- / فایده گرایی عمل محور- اگر به زیان این بیمار بود به او راست نگو

• اصل گرایی - اتونومی ، سودمندی ، نازیانمندی ، عدالت

• اخلاق سازمانی- دیدگاه نوین- سازمانی اخلاقی است که موجب می شود کارکنان اخلاقی عمل کنند- به عبارتی دیگر - در آن سازمان فرد اگر بخواهد هم نمی تواند غیر اخلاقی عمل کند.

پزشکی که باشد به تن درد مند زیبار، چون باز دارد گزند (فردوسی)

مریضی اشرفی 1401 10 18

متشکرم